

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 243/05-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. marca 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti Z., a. s., so sídlom K., zastúpenej advokátkou JUDr. I. S., K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 64/03 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 64/03 **p o r u š i l** základné právo spoločnosti Z., a. s., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Spoločnosti Z., a. s., **p r i z n á v a** primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Spoločnosti Z., a. s., **p r i z n á v a** náhradu trov právneho zastúpenia v sume 6 309 Sk (slovom šesťtisícristodevät' slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava I

p o v i n n ý vyplatíť na účet jej advokátky JUDr. I. S., K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 3. novembra 2005 č. k. I. ÚS 243/05-17 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti Z., a. s., so sídlom K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. I. S., K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 64/03.

2. Z prijatej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala Okresnému súdu Košice I, 2. januára 2003 žalobu o zaplatenie 640 632,82 Sk proti V., a. s., B. (ďalej len „žalovaná“). Okresný súd Košice I postúpil 13. februára 2003 predmetnú vec okresnému súdu. Keďže okresný súd vo veci nekonal ani po viacerých urgenciách, sťažovateľka podala 10. augusta 2005 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní. Okresný súd 8. augusta 2005 zaslal vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý (podľa zistenia ústavného súdu) rozhodnutím z 22. septembra 2005 určil, že na prerokovanie a rozhodnutie predmetnej veci je miestne príslušný Okresný súd Bratislava II. Uvedený postup okresného súdu považuje sťažovateľka za porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy. Vo veci nie je dosiaľ na súde prvého stupňa rozhodnuté.

3. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vyslovil porušenie označeného základného práva, priznal jej finančné zadosťučinenie „v sume 400 000 Sk“ a náhradu trov konania.

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k predmetu sťažnosti 12. decembra 2005 vyjadrila JUDr. T. R. K. (Spr. 2152/05), podpredsedníčka okresného súdu, poverená zastupovaním predsedu okresného súdu. K tomuto vyjadreniu právna zástupkyňa sťažovateľky nezaujala písomné stanovisko.

5. Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, lebo vzhľadom na charakter veci nemožno od ústneho pojednávania očakávať jej ďalšie objasnenie.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 29 Cb 64/03.

A.

Sťažovateľka podala 2. januára 2003 Okresnému súdu Košice I žalobu proti žalovanej „o vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia vo výške 640 632,82 Sk s prísl.“

Sťažovateľka 8. januára 2003 uhradila súdny poplatok.

Okresný súd Košice I postúpil 15. januára 2003 predmetnú vec (sp. zn. 19 C 1/03) okresnému súdu ako „súdu miestne príslušnému“ (vec bola doručená 13. februára 2003).

Sťažovateľka 16. februára 2004 požiadala okresný súd o podanie informácie, či jej Okresný súd Košice I poukázal súdny poplatok.

Podľa úradného záznamu z 22. apríla 2004 predmetný súdny poplatok „nebol prevedený na náš účet z OS Košice“.

Okresný súd 28. júna 2004 oznámil sťažovateľke, že súdny poplatok „ešte doteraz nebol prevedený...“, a súčasne požiadal Okresný súd Košice I „o preúčtovanie súdneho poplatku vo výške 32 032 Sk na účet...“

Sťažovateľka 5. augusta 2004 požiadala okresný súd, aby požiadal Okresný súd Košice I o zaslanie uhradeného súdneho poplatku.

Okresný súd 11. januára 2005 opätovne požiadal Okresný súd Košice I „o preúčtovanie súdneho poplatku vo výške 32 032 Sk na účet...“

Sťažovateľka 4. marca 2005 a 17. marca 2005 opätovne požiadala okresný súd o vyžiadanie predmetného súdneho poplatku.

Sťažovateľka 31. marca 2005 oznámila okresnému súdu, že Okresný súd Košice I jej vrátil súdny poplatok, a žiadala „o oznámenie čísla Vášho účtu za účelom poukázania súdneho poplatku“.

Podľa „Záznamu o zaplatení“ na č. 1. 31 spisu z 29. júla 2005 bol súdny poplatok uhradený sťažovateľkou 28. júla 2005.

Na č. 1. 32 súdneho spisu je výpis z internetového infoservisu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 8. augusta 2005, podľa ktorého pre žalovanú so sídlom v mestskej časti B. je mieste príslušným prvostupňovým súdom Okresný súd Bratislava II.

Okresný súd 8. augusta 2005 zaslal predmetnú vec najvyššiemu súdu na rozhodnutie „o príslušnosti súdu podľa ust. § 105 O. s. p... vzhľadom na to, že odporca má sídlo v obvode Okresného súdu Bratislava II...“.

Okresnému súdu bolo 28. septembra 2005 doručené uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndob/64/2005 z 22. septembra 2005, ktorým rozhodol, že „na konanie je príslušný Okresný súd Bratislava II.“

Predmetná vec (súdny spis sp. zn. 29 Cb 64/03) bola 28. októbra 2005 postúpená Okresnému súdu Bratislava II (doručená 3. novembra 2005).

Okresný súd Bratislava II dňa 10. novembra 2005 stanovil termín pojednávania na 22. marec 2006. Veci bola pridelená sp. zn. 22 Cb 222/2005.

Súdny spis predmetnej veci bol 23. januára 2006 predložený ústavnému súdu na nahliadnutie.

B.

K sťažnosti bola pripojená odpoveď JUDr. E. H. poverenej výkonom predsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 2152/05 z 30. augusta 2005 na sťažovateľkinu sťažnosť na prietahy v konaní z 10. augusta 2005, v ktorej uviedla: „(...) na Vašu sťažnosť doručenú na tunajší súd dňa 15. 08. 2005 na prietahy v konaní, vedenom pod sp. zn. 29 Cb 64/03 zo dňa

10. 08. 2005 Vám oznamujeme, že predmetný spis bol dňa 19. 08. 2005 v zmysle ust. § 105 ods. 3 O. s. p. postúpený Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o miestnej príslušnosti z dôvodu nesúhlasu tunajšieho súdu s postúpením veci z Okresného súdu Košice I, keďže miestne príslušným súdom je podľa sídla žalovaného a s poukazom na ust. § 85 ods. 4 O. s. p. Okresný súd Bratislava II.

Vašu sťažnosť však hodnotím ako dôvodnú, preto prosím prijmite moje ospravedlnenie. (...)

III.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

2. Okresný súd vo svojom vyjadrení z 12. decembra 2005 podal chronologický prehľad svojich úkonov v posudzovanej veci a k predmetu ústavnej sťažnosti uviedol: „(...) z uvedeného pohľadu jednotlivých procesných úkonov tunajšieho súdu mám za to, že

nedošlo k subjektívnym priet'ahom v konaní. (...)“ Právna zástupkyňa s'ťažovateľky nevyužila možnosť zaujať písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu.

3. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre naplnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa naplní zásadne až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. I. ÚS 41/02).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní v tom čase vedenom pod sp. zn. 29 Cb 64/03, v ktorom s'ťažovateľka vystupuje ako navrhovateľka, došlo k porušeniu jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

3.1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že skúmanie podmienok konania podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nie je (aj v predmetnej veci) právne a ani fakticky zložitou problematikou. Posudzovanie podmienok konania (v danom prípade miestnej príslušnosti) z tohto hľadiska nemalo vplyv na dĺžku tejto etapy konania na s'ťažnosťou napadnutom súde.

3.2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria (správania sťažovateľky v preskúmvanej veci) ústavný súd nezistil závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priesťahom.

3.3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd bol

- od 13. februára 2003 (doručenie predmetnej veci z Okresného súdu Košice I) do 8. augusta 2005 (získovanie adresy odporcu na internete a následné zaslanie veci najvyššiemu súdu na rozhodnutie o miestnej príslušnosti súdu na ďalšie konanie),

bez akýchkoľvek zákonných dôvodov nečinný, teda skoro tridsať mesiacov (dva roky a šesť mesiacov) neboli vykonané vo veci žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas súdneho konania nachádza. Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť okresného súdu (začatie získavania podmienok konania až po uplynutí skoro 30 mesiacov od nápadu veci) ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k priesťahom, ktoré neboli spôsobené zložitou vecou ani správaním účastníkov konania, ale v dôsledku postupu okresného súdu. Korešpondenciu medzi sťažovateľkou a okresným súdom spočívajúcu vo vzájomnom informovaní sa o stave „*preúčtovania, resp. prevedenia*“ už zaplateného súdneho poplatku na účet okresného súdu z účtu Okresného súdu Košice I nepovažuje ústavný súd za procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, s ktorej riešením sa obrátila na všeobecný súd.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie „*vo výške 400 000 Sk*“ z dôvodu, že „*Sťažovateľ nečinnosťou súdu trpel finančnú stratu, nakoľko nemá možnosť právnymi prostriedkami získať v primeranej lehote finančné plnenie, ktoré*

mu náleží a ktoré reprezentuje finančnú ujmu za prípadné porušovanie právnej povinnosti žalovaného. Keby mal sťažovateľ priznanú žalovanú čiastku s príslušenstvom, mohol by zhodnotiť ich a vytvoriť finančný zisk“. Keďže iba konštatovanie porušenia označeného základného práva nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku, ústavný súd uznal za dôvodné priznať jej finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu (najmä vzhľadom na dlhodobú a bezdôvodnú nečinnosť okresného súdu) považuje za primerané vo výške 50 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2.

5. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou. Advokátka vykonala dva úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania a písomné podanie (sťažnosť) z 3. októbra 2005. Odmena za jeden úkon právnych služieb (v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, t. j. /6 z výpočtového základu 15 008 Sk) je 2 501 Sk, čo predstavuje spolu s režijným paušálom 150 Sk sumu 2 651 Sk. Odmena advokátke za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom predstavuje spolu sumu (za dva úkony právnych služieb) 5 302 Sk. Keďže advokátka je platiteľka dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa suma trov konania o 19 %, t. j. 1 007 Sk. Celkové trovy konania predstavujú spolu sumu 6 309 Sk. „*Stanovisko ku konaniu verejného ústneho pojednávania*“ doručené ústavnému súdu 23. decembra 2005 nepovažuje ústavný súd za úkon právnej služby poskytnutej pre klienta

advokátom v zmysle vyššie citovanej vyhlášky. Z uvedeného dôvodu za oznámenie advokátky o súhlase jej klientky ako účastníka konania s upustením od ústneho pojednávania (§ 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde) jej odmenu nepriznal.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 3 výroku tohto rozhodnutia.

6. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2006